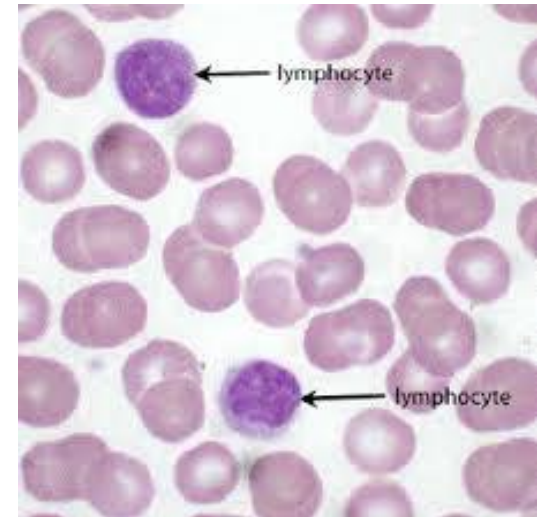
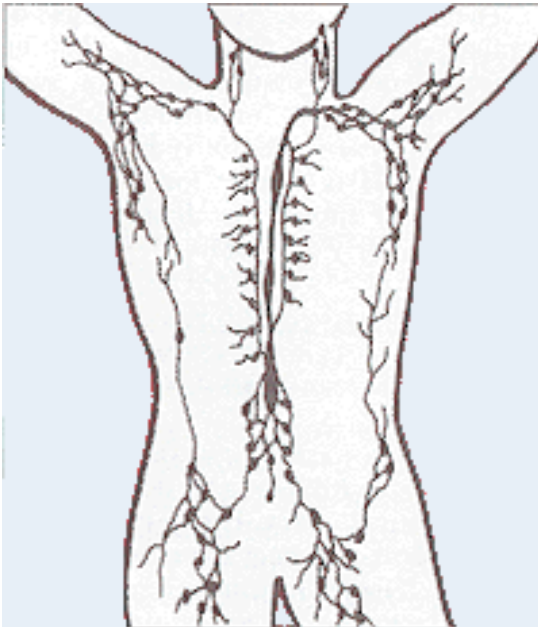

LYMFSYSTEMETS ANATOMI OCH FUNKTION

Ann-Christin Olsson
Specialist i allmän internmedicin och hematologi
Medicinkliniken
Länssjukhuset Ryhov, JÖNKÖPING

LYMFSYSTEMET – KLINISK ÖVERSIKT

LYMFSYSTEMET - Historik

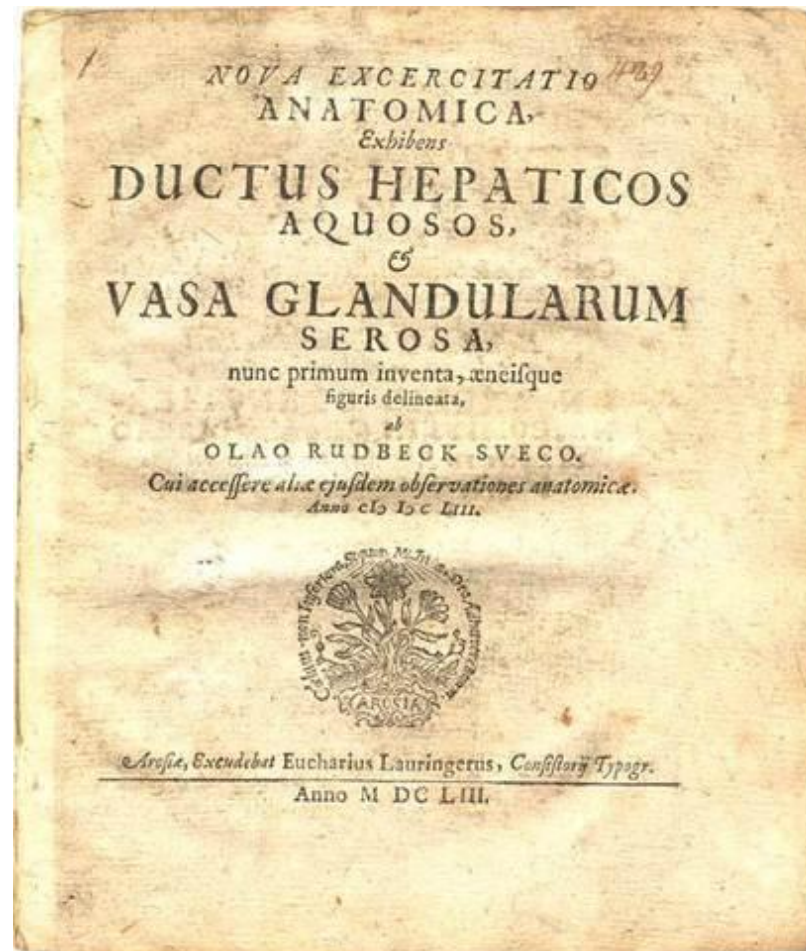

Olof Rudbeck den äldre

- 1630-1702
- Uppsala universitet
- Upptäckte människans lymfsystem 1652
- Publicerades 1653
- Strid med dansken Thomas Bartholin om vem som var först

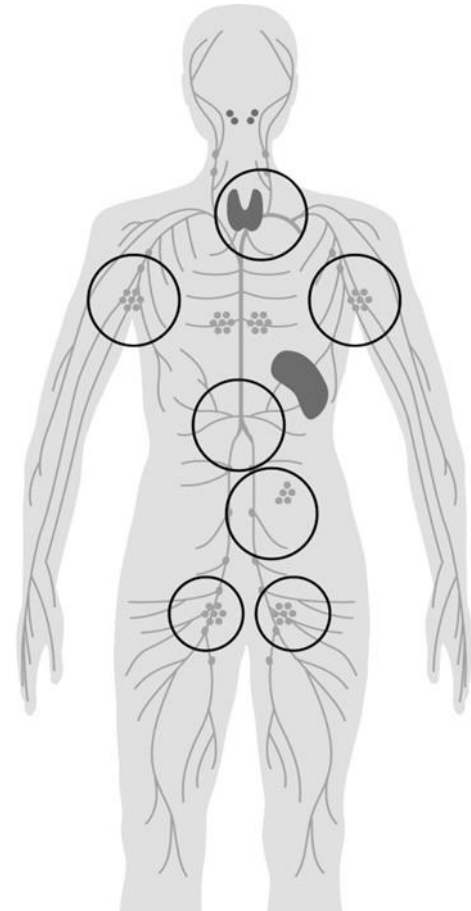

Rudbecks publikation 1653

LYMFSYSTEMET - ANATOMI

- LYMFKÄRL
- LYMFATISKA ORGAN

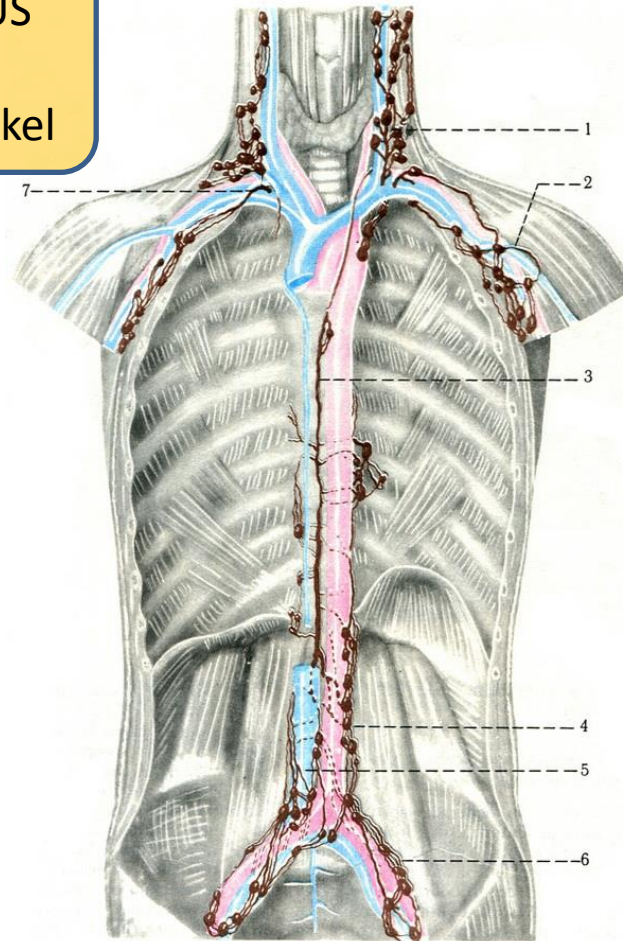
LYMFKÄRL

- Börjar ute i vävnaden i hela kroppen i form av lymfkapillärer
- Lymfkapillärerna samlas ihop till allt grövre lymfkärl
- Lymfkärnen från höger arm, höger sida av bröstkorgen, höger sida av huvud och hals samlas till Ductus Lymphaticus Dexter
- Lymfkärnen från resten av kroppen → Ductus Thoracicus

LYMFKÄRL

DUCTUS LYMPHATICUS
DEXTER
Mynnar i höger venvinkel

DUCTUS THORACICUS
Mynnar i vänster
venvinkel

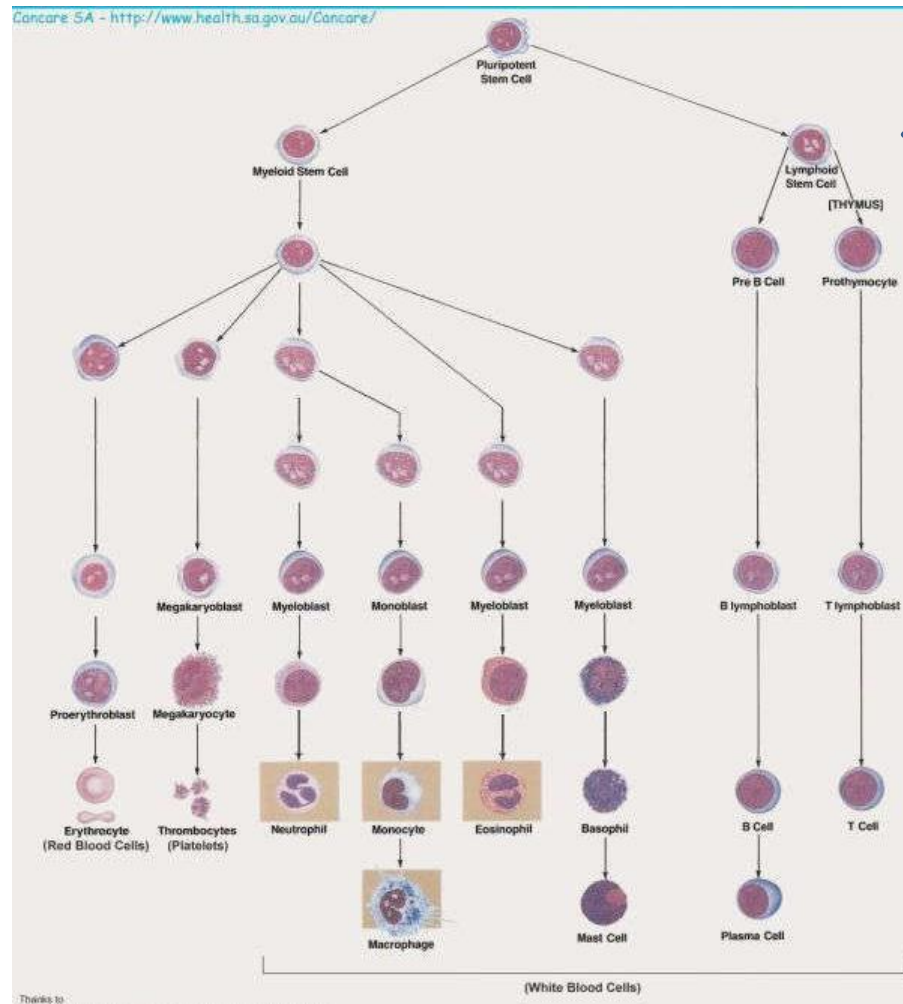

LYMFATISKA ORGAN

- Thymus = brässen
- Benmärg
- Mjälte
- Tonsiller
- Lymfknutor = "lymfkörtlar"
- Små ansamlingar av lymfvävnad i andra organ
– t ex MALT = Mucosa associerad lymfvävnad

BENMÄRG – PLATS FÖR BLODBILDNING + UTMOGNAD AV B-LYMFOCYTER

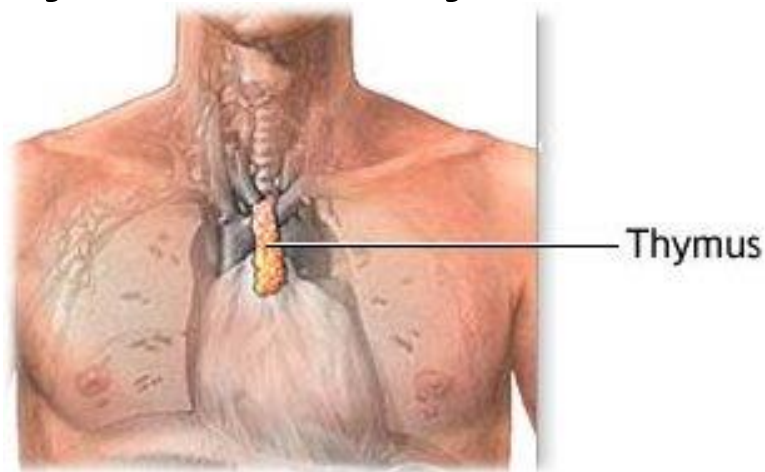

LYMFOID STAMCELL

MOGNA LYMFOCYTER

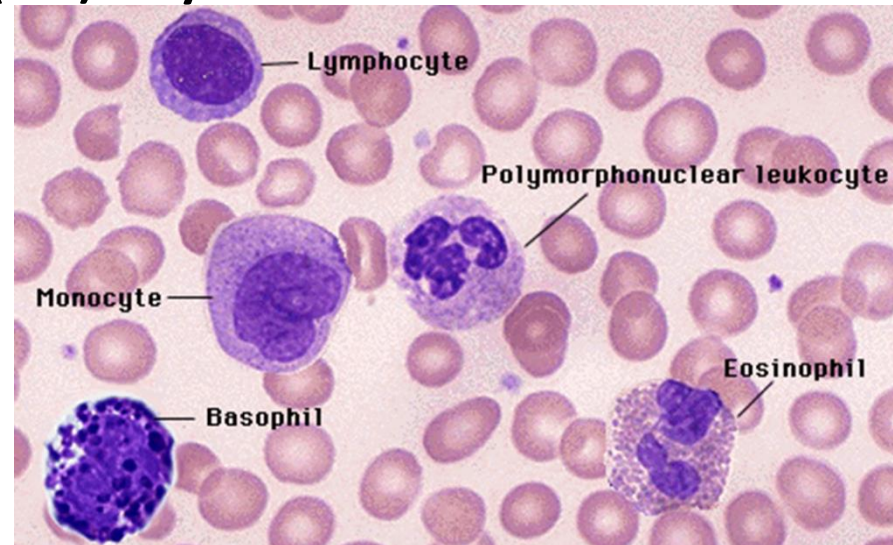
THYMUS

- Bakom bröstbenet.
Störst i barndomen, tillbakabildas efter puberteten
- Utmognad och "uppfostran" av T-lymfocyter som lär sig skilja mellan "själv" och "inte-själv"

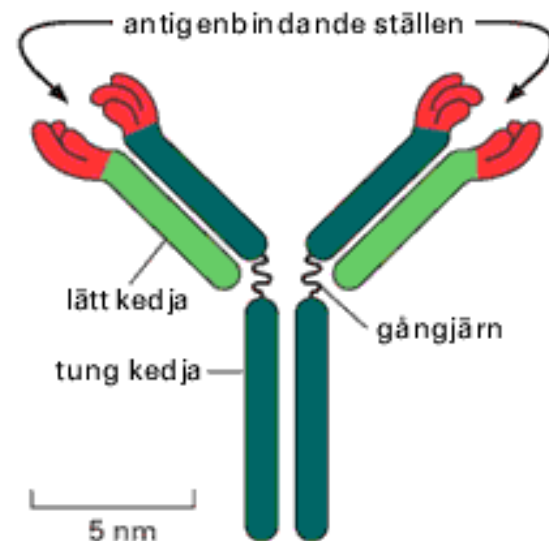
LYMFATISKA CELLER

- Huvudsakligen lymfocyter
- Bildas i benmärgen från lymfoida stamceller
- B-lymfocyter mognar i (B-)benmärgen
- T-lymfocyter mognar i (T-)thymus

LYMFOCYTER

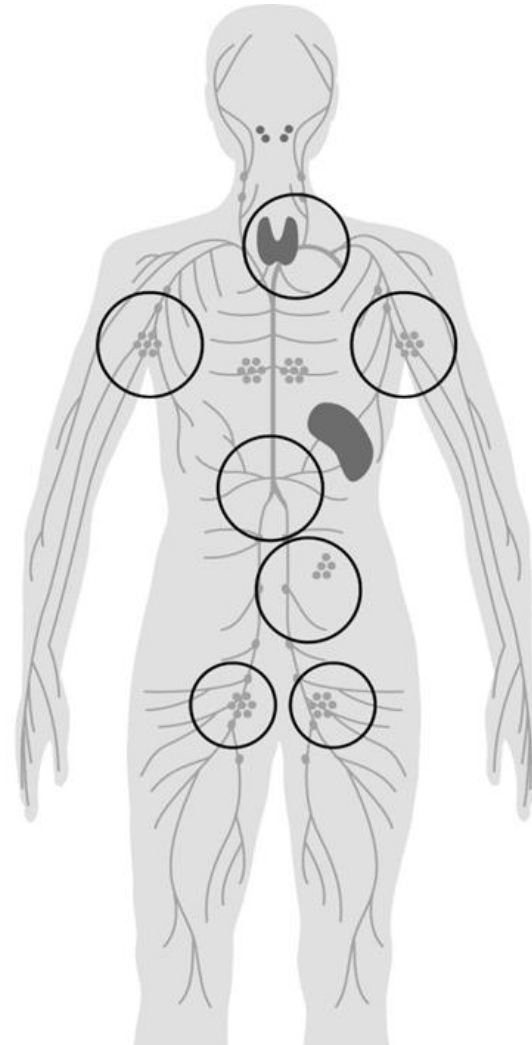
- T-lymfocyt – cellulärt immunförsvar
(T = thymus)
- B-lymfocyt – humoralt (via fria antikroppar) immunförsvar
(B = Bursa Fabricii)

LYMFKNUTOR

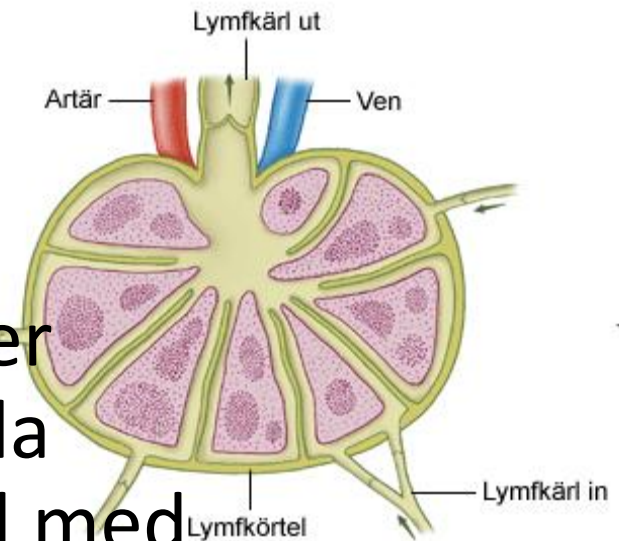
- Ansamlingar av lymfocyter omgivna av bindvävskapsel
- Normal storlek enstaka mm upp till högst 1 cm
- Förstoras när de behöver ”jobba” eller om de blir säte för primär eller sekundär sjukdom
- En och en eller samlade i grupper
- Ytliga och djupa lymfkörtelstationer
- Regionala lymfkörtlar – grupp av lymfkörtlar som har hand om lymfavflödet från en kroppsregion
- Filter-funktion med åtföljande aktivering av immunsystemet

REGIONALA LYMFKÖRTLAR

LYMFKÖRTEL

- Flera inkommande lymfkärl
- Ett utgående lymfkärl
- Bindvävskapsel
- Yttre delen, barken, innehåller ffa B-lymfocyter, delvis i runda ansamlingar = folliklar, ibland med en central aktiv zon = germinalcenter
- Normal grundstruktur bevarad om körteln är förstörd pga aktivering av immunförsvar

LYMFSYSTEMETS FUNKTION

- Samla upp överskottsvätska från vävnad och återföra den till cirkulationen. Vätskan = lymfa liknar blodplasma till sitt innehåll
- Transportera näringsämnen, ffa fett, från tarmen till blodet
- Immunförsvar

IMMUNFÖRSVAR

- OSPECIFIKT
- SPECIFIKT
- Lymfsystemet tillhör det specifika immunförsvaret

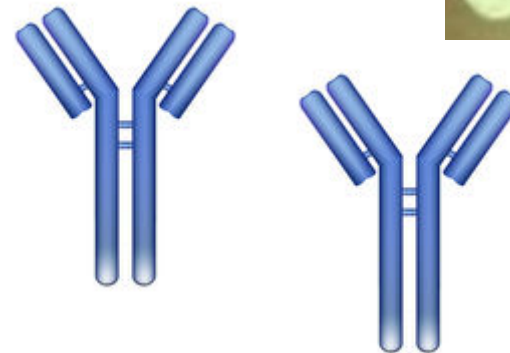
OSPECIFIKT IMMUNFÖRSVAR

- de delar av försvaret som är första linjens skydd mot intrång – t ex barriärer (i form av intakt hud och slemhinna) och vissa vita blodkroppar (t ex granulocyter).

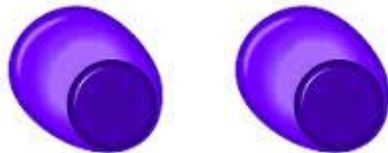
SPECIFIKT IMMUNFÖRSVAR

- Celler som är specialtränade för att attackera speciella fiender på effektivt sätt
- T-lymfocyter – direktverkande cellulärt immunförsvar + reglerar B-lymfocyterna
- B-lymfocyter – verkar via "vapen" i form av antikroppar

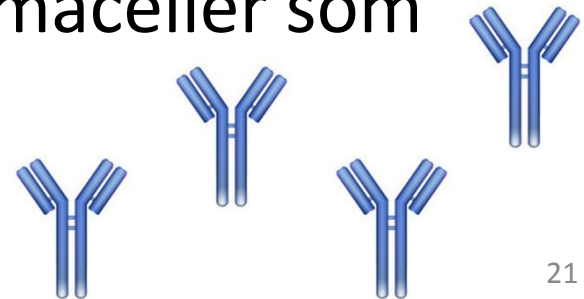

LYMFOCYTER

- Olika lymfocyter har via ytreceptorer förmåga att reagera på olika stimuli (=antigen) och när en lymfocyt träffar på ett specifikt antigen, så aktiveras den och producerar ett stort antal lymfocyter som reagerar på samma antigen = en klon.
- Aktiverade T-lymfocyter attackerar direkt andra celler, t ex en cell som är virusinfekterad eller canceromvandlad
- Aktiverade B-lymfocyter → plasmaceller som producerar antikroppar

ACO

HUR IMMUNFÖRSVARET ARBETAR

- Något främmande, t ex en bakterie, tar sig in i kroppen, förbi det ospecifika immunförsvaret..

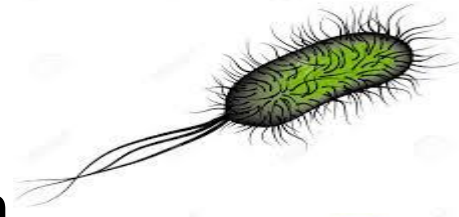

...t ex via en skadad barriär (t ex ett sår i huden)

LYMFSYSTEMETS FUNKTION

- Bakterien fångas in och förs med lymfan till de regionala lymfkörtlarna
- Lymfocyter i lymfkörteln aktiveras och bildar en klon som specifikt attackerar bakterien som tagit sig in
- Om allt fungerar som det skall så kommer bakterier i såret att bekämpas och bakterierna hindras från att sprida sig längre in i kroppen

LYMFSYSTEMET VID CANCERSJUKDOM

- Lymfa från området där primärtumören sitter kommer via lymfkärl till de regionala lymfkörtlarna
- Lymfkörtelns filterfunktion gör att cancerceller i lymfvätskan stannar i den första lymfkörteln de kommer till och bekämpas där om möjligt
- Cancersjukdom kan uppkomma i lymfsystemet = lymfom och lymfatisk leukemi

SAMMANFATTNING - LYMFSYSTEMET

- TRANSPORT

- FÖRSVAR

- ANATOMISKT STRIKT UTFORMAT
→ MÖJLIGHET TILL LOGISK DIAGNOSTIK

TACK FÖR ATT NI VILLE LYSSNA!

